
[2020-82-RE](#)

Causa 2020-82-RE

(Rubia Martínez c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 558-2020. Recurs d'empara

Aute del 18 de gener del 2021

BOPA núm. 13, del 27 de gener del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 de desembre del 2020, per la representació processal del Sr. Francesc Rubia Martínez, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 21 de setembre del 2020 de pròrroga de la situació de presó provisional del recurrent, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, i contra els autes del 15 d'octubre del 2020 i del 30 de novembre del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li els autes impugnats, que declari la posada en llibertat immediata del recurrent, i que es declari que aquest té dret a una indemnització derivada de la vulneració dels drets esmentats i pel fet de romandre en presó preventiva des del 21 de setembre del 2020 de forma injustificada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 22 de gener del 2020, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual declarava processat, entre altres persones, el Sr. Francesc Rubia Martínez per uns presumptes delictes de cessió de droga tòxica cocaïna a menors d'edat i en centre d'esbarjo, de proporció il·lícita a una persona major d'edat de droga tòxica cocaïna, de consum de droga tòxica cocaïna, i, d'aquest mateix consum en local públic, i, decretava la seva presó provisional sense

fiança.

1.2. El 20 de maig del 2020, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute en què, d'acord amb l'article 108 del Codi de procediment penal, prorrogava la presó preventiva del Sr. Francesc Rubia Martínez per un període de quatre mesos més, ja que considerava que el risc de sostracció a l'acció de la justícia era elevat, que les possibilitats de reiteració del delictes eren molt altes i que la posada en llibertat del processat comportaria un greu perill pel desenvolupament normal de la instrucció (apartats 2, 4 i 6 de l'article 103 del Codi de procediment penal).

1.3. El 21 de setembre del 2020, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un segon aute en què, fonamentant-se igualment en les disposicions de l'article 108 del Codi de procediment penal, prorrogava la presó preventiva del Sr. Francesc Rubia Martínez per un període de quatre mesos.

1.4. A més de presentar un procediment urgent i preferent en defensa del seu dret a la llibertat, reconvertit per la Batllia en un procediment d'*habeas corpus*, la desestimació del qual va derivar en la presentació d'un recurs d'empara (causa 2020-71-RE) que encara no ha estat resolt, la representació processal del recurrent va interposar igualment un recurs d'apel·lació contra l'aute del 21 de setembre del 2020 esmentat.

1.5. El 15 d'octubre del 2020, el Tribunal de Corts va dictar un aute, mitjançant el qual desestimava aquest recurs d'apel·lació i confirmava el segon aute de pròrroga, dictat per la Batllia.

1.6. La representació processal del Sr. Francesc Rubia Martínez va interposar un incident de nul·litat invocant l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, el qual va ser reconvertit i tramitat d'acord amb l'article 18 *ter* de la Llei esmentada i desestimat mitjançant un aute del Tribunal de Corts del 30 de novembre del 2020.

1.7. El 18 de desembre del 2020, la representació processal del Sr. Francesc Rubia Martínez va formular un recurs d'empara contra les resolucions ressenyades de la Batllia i del Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- En primer lloc, el recurrent al·lega que l'aute que resol l'incident de nul·litat impugnat no és susceptible de recurs i, per tant, d'acord amb l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, només li queda oberta la via de l'empara constitucional.

- Seguidament, entrant en el fons del recurs, al·lega la vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, pel fet que l'aute de pròrroga de la seva presó provisional del 21 de setembre del 2020 es limita a reproduir paraula per paraula l'aute de pròrroga anterior datat del 20 de maig del mateix any.

- Cita la jurisprudència constitucional en la matèria i recorda que en el moment de decretar una presó provisional, cal que els jutges tinguin una cura especial en la seva motivació i han de posar, en

particular, de manifest la ponderació de les circumstàncies específiques del cas i de la persona afectada.

- Segons el seu parer, reproduir exactament la motivació del primer aute no compleix amb aquesta exigència, sobretot perquè d'ençà la primera pròrroga han sorgit fets nous que hagués calgut valorar.

- Altrament, discrepa de la decisió del Tribunal de Corts que confirma la decisió impugnada del 21 de setembre del 2020, reproduint novament els mateixos arguments per justificar el seu manteniment en presó provisional i mantenint, doncs, la vulneració denunciada.

- Indica que sí que qüestiona aquests motius i ho fa de la mateixa manera, perquè els arguments dels tribunals ordinaris també són sempre els mateixos.

- Dedueix que aquesta reproducció textual de la motivació que fonamenta el seu manteniment en presó provisional podria derivar del fet que es va haver de posar en llibertat una altra processada en la mateixa causa, perquè havien transcorregut més de quatre mesos des de la darrera pròrroga, i, per tant, la Batllia va haver d'actuar de manera urgent.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li els autes impugnats, que declari la posada en llibertat immediata del recurrent, i que es declari que aquest té dret a una indemnització derivada de la vulneració dels drets esmentats i pel fet de romandre en presó preventiva des del 21 de setembre del 2020 de forma injustificada.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- El Tribunal de Corts va considerar que l'aute impugnat de la Batllia estava suficientment fonamentat i motivat, ja que el fet de reprendre els mateixos arguments, si aquests no havien variat i continuaven sent vàlids, no suposava una manca de fonamentació, afegint que si bé hi havia hagut avenços en la instrucció, aquesta es trobava sota secret de sumari i una major concreció dels fets podria perjudicar el seu desenvolupament.

- Destaca que la part recurrent no va contestar ni es va oposar a cap dels arguments reproduïts en l'aute que acorda la segona pròrroga, per tant, els va acceptar, i si aquests motius encara estaven vigents, òbviament, podien justificar una segona pròrroga, de conformitat amb les disposicions dels apartats 2, 4 i 6 de l'article 103 i de l'article 108 del Codi de procediment penal.

- Conclou que la batlle va fonamentar de manera extensa i suficient, tant en dret com en fet, amb arguments precisos en atenció a les particularitats concretes del cas, i d'aquesta manera, va ponderar, d'una banda, la llibertat de la persona, i, d'altra banda, la finalitat perseguida amb la mesura, per apreciar, a través del judici de proporcionalitat corresponent, els supòsits que detalla la resolució. I, a més, va considerar que el recurrent no podia adduir cap indefensió, perquè podia conèixer perfectament els motius que havien dut al seu manteniment en presó provisional.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Amb un objectiu comú final -la cessació en l'estat de presó provisional i el recobrament de la seva llibertat- el demandant d'empara ha interposat dos recursos d'aquesta naturalesa. Ho va fer, en

primer terme, mitjançant aquells que, acumulats, han donat lloc a la causa 2020-71 i 73-RE d'aquest Tribunal, i que parteixen d'un procediment urgent i preferent establert a l'article 41.1 de la Constitució, reconvertit en un procediment d'*habeas corpus*. Ambdós procediments tenen elements de fet iguals, però les pretensions són diferents per raó de la *causa petendi* i, per consegüent, resulten objecte d'estudi i de decisió en vies processals distintes.

3.2. En aquesta causa s'analitza estrictament si l'aute del Tribunal de Corts del 30 de novembre del 2020 que desestima l'incident de nul·litat contra l'aute del mateix Tribunal del 15 d'octubre d'aquest any, que va confirmar l'aute de la Batllia del 21 de setembre anterior, vulnera els drets fonamentals a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts respectivament als apartats 1 i 2 de l'article 10 de la Constitució. El recurs d'empara compleix, en principi, tots els pressupòsits i requisits legals. Això no obstant, el Tribunal de Corts, al final de la seva decisió, considera que cal aplicar el supòsit previst a l'article 18 *ter*, apartat 3, de la Llei transitòria de procediments judicials, i que, per tant, contra el seu aute no es pot interposar cap recurs sense perjudici que es pugui plantejar la qüestió en els recursos que s'interposin contra la sentència o la resolució definitiva.

3.3. La interpretació dels articles 18 *ter* i 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials en la nova redacció donada per la Llei 24/2018, del 18 d'octubre, del Codi de procediment civil, ja ha estat efectuada, als efectes del recurs d'empara, per aquest Tribunal Constitucional en els autes, entre d'altres, del 8 d'abril del 2019, recaigut en la causa 2019-19-RE, del 26 de maig del 2020, recaigut en la causa 2020-20-RE, i, del 13 de juliol del 2020, recaigut en la causa 2020-38-RE. I en mèrits d'aquesta doctrina jurisprudencial s'ha de concloure que, en principi, el recurs d'empara és procedent, perquè la resolució recorreguda, tot i haver estat dictada pel Tribunal de Corts, s'ha de considerar ferma. No hi ha, doncs, motiu per no admetre a tràmit el recurs d'empara per aquesta causa de procedibilitat. Abans, però, d'acordar la seva admissió a tràmit, cal examinar si la pretensió que s'hi conté presenta contingut constitucional o si aquest manca de forma manifesta, als efectes de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

3.4. La part recurrent estima que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció i el seu dret a la defensa. No obstant això, del context del seu escrit es desprèn que la invocació del dret a la defensa es fa de manera supletòria i no tant des del punt de vista formal, ja que l'interessat va disposar en tot moment d'advocat, sinó des del punt de vista material en el sentit que la manca de fonamentació de la resolució que impugna, a més d'obviar el seu dret a la jurisdicció va dificultar extremament el seu dret a la defensa. Per aquest motiu al llarg de tot el seu escrit els dos drets fonamentals es tracten de manera unitària, donant preponderància al dret a la jurisdicció que fins i tot s'esmenta com a únic vulnerat en el paràgraf primer de l'apartat tretze dels motius del recurs.

3.5. Una altra qüestió a dilucidar amb caràcter previ consisteix en determinar amb exactitud quina és la resolució contra la qual s'adreça el recurs. L'oposició del recurrent se centra substancialment en l'aute de la Batllia del 21 de setembre del 2020, perquè reitera i reproduïx els arguments del seu aute anterior del 20 de maig del mateix any. Aquesta qüestió, tanmateix, no constitueix l'objecte immediat del recurs d'empara que es tramita en aquesta causa. I serà, en el seu cas, examinat en el moment i lloc apropiats. En aquest estadi procedimental pertoca pronunciar-se fonamentalment sobre si la vulneració del dret fonamental a la jurisdicció i el seu efecte reflex en el dret a la defensa, s'ha produït en l'aute del Tribunal de Corts del 30 de novembre del 2020 que desestima l'incident de nul·litat formulat contra l'aute del mateix Tribunal del 15 del mes d'octubre anterior.

3.6. L'aute del Tribunal de Corts que és l'objecte directe del recurs d'empara, està sobradament fonamentat en Dret. En el seu considerant segon remarca que els arguments utilitzats pel recurrent són essencialment els mateixos esgrimits en el recurs d'apel·lació contra la resolució de la Batllia, el

qual va ser resolt per l'aute del mateix Tribunal. I, malgrat aquesta manifestació, en l'extens considerant primer, analitza i detalla les raons que el duen a la desestimació de la pretensió de nul·litat, argumentant que l'aute del 15 d'octubre "*dona cabal resposta a les qüestions plantejades en l'apel·lació, sense que hi hagi lloc a apreciar una manca de motivació, ni incongruència, ni arbitrarietat*". Concreta aquesta motivació en el fet d'entendre que l'aute de la Batllia acordant la pròrroga de la situació de presó provisional es basava en què persistien els mateixos motius que van determinar l'adopció d'aquesta mesura cautelar i que la no inclusió explícita dels avenços de la instrucció -parcialment sota secret sumarial- era totalment raonable i no podia implicar una manca de fonamentació. De la mateixa manera, el Tribunal de Corts insisteix en el fet que la batlle "*Ha ponderat així, els interessos en joc (la llibertat de la persona d'una banda i la finalitat que es persegueix amb la mesura adoptada d'altra banda) per apreciar, a través del corresponent judici de proporcionalitat, que concorren en el present cas, els supòsits que detalla en la resolució, per mantenir el processat en presó provisional*". Aquests detalls els especifica l'aute de la Batllia en dir: "*el risc de sostracció a l'acció de la justícia és elevat hagut compte les elevades penes de presó associades als delictes investigats que van de tres a sis anys de presó*" i que (l'encausat) "*té una vida molt desestructurada i que no disposa de domicili estable (...) essent necessari garantir la presència del mateix davant del tribunal competent*". En darrer terme, l'aute recorregut en empara també argumenta que no hi ha hagut vulneració del dret a la defensa, ja que l'interessat ha tingut la possibilitat real i efectiva d'estructurar la línia del seu posicionament en contra de les diverses resolucions recorregudes. I aquestes declaracions es consideren suficients per entendre que no s'ha vulnerat ni el dret a la jurisdicció en el seu vessant d'obtenir una decisió fonamentada en Dret, ni el dret a la defensa.

3.7. Per consegüent, per aquests motius que s'acaben d'exposar, el recurs d'empara que ha donat lloc a aquesta causa no pot ser admès a tràmit per manca manifesta de contingut constitucional.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-82-RE interposat per la representació processal del Sr. Francesc Rubia Martínez contra l'aute del 21 de setembre del 2020, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, i contra els autes del 15 d'octubre del 2020 i del 30 de novembre del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de gener del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Cullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat